

INFORMACJA O OSOBIE Z KRAJOWEGO REJESTRU KARNEGO PO NIEMIECKU

Anna Labe i Krystyna Kołodziej

Anna Labe jest absolwentką Filologii Germańskiej UJ w Krakowie, tłumaczem przysięgłym języka niemieckiego, członkiem zwyczajnym PT TEPIS. Od 1987 r. prowadzi biuro tłumaczeń w Krakowie. Współpracuje z sądami, kancelariami prawnymi i notarialnymi. Specjalizuje się w tłumaczeniach prawniczych i ekonomicznych. *Krystyna Kołodziej* jest absolwentką Filologii Germańskiej UJ w Krakowie, roczny pobyt na studiach germanistyki na Uniwersytecie Karla Eberharda w Tybindze. Członek zwyczajny PT TEPIS. Od 1992 r. prowadzi biuro tłumaczeń w Zakopanem. Pracuje m. in. dla sądów, prokuratury i Policji w miejscu zamieszkania. Współpracuje z kancelariami adwokackimi na terenie Polski i Niemiec. Jest autorką tłumaczenia opublikowanej w 1994 roku specjalistycznej książki dla lekarzy pediatrów „*Monachijska funkcjonalna diagnostyka rozwoju*”.

W praktyce translacyjnej często mamy do czynienia z dokumentami, które za względu na swoją treść i objętość jawią się w pierwszej chwili jako teksty proste nie wymagające pogłębionej wiedzy specjalistycznej. Nic bardziej mylnego. W tych pozornie łatwych zaświadczeniach czyha na tłumacza wiele pułapek językowych. Czasami pomaga analiza dokumentów paralelnych, często jest to jednak zabieg niewystarczający. Chcąc oddać zleceniodawcy tłumaczenie bardzo dobre, a przecież to właśnie winno być naszym celem, musimy sięgnąć do przepisów kraju docelowego i tylko dokładna ich analiza pomoże nam rozwiązać ewentualne dylematy translacyjne. Tak też uczyniliśmy z „Zapytaniem o karalność” i „Informacją o osobie z Krajowego Rejestru Karnego”.

Przyjrzyjmy się zatem bliżej instytucji, która uprawniona jest do wydawania powyższych zaświadczeń. Krajowy Rejestr Karny utworzono w oparciu o ustawę z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym, zmienianą w zakresie poszczególnych artykułów już czterokrotnie na przestrzeni ostatnich lat. Analogiczne przepisy w Niemczech to *Gesetz über das Zentralregister und das Erziehungsregister (Bundeszentralregistergesetz – BZRG)*, a w Austrii *Strafregistergesetz*. Utworzony rejestr przejął istniejące zasoby danych osobowych oraz informacji zgromadzonych w Centralnym Rejestrze Skazanych, oraz Centralnym Rejestrze Nieletnich (*Zentralstrafregister und Erziehungsregister*).

Rejestr prowadzi wchodzące w skład Ministerstwa Sprawiedliwości Biuro Informacyjne Krajowego Rejestru Karnego. W Niemczech organem prowadzącym rejestr (*Registerbehörde*) jest *Generalbundesanwalt*, w Austrii *Bundespolizeidirektion Wien*.

W Rejestrze gromadzi się dane o osobach:

- 1) prawomocnie skazanych za przestępstwa lub przestępstwa skarbowe,
- 2) przeciwko którym prawomocnie warunkowo umorzono postępowanie karne w sprawach o przestępstwa lub przestępstwa skarbowe,
- 3) przeciwko którym prawomocnie umorzono postępowanie karne w sprawach o przestępstwa lub przestępstwa skarbowe na podstawie amnestii,
- 4) prawomocnie skazanych przez sądy państw obcych, wobec których kara lub środek karny wykonywane są w Rzeczypospolitej Polskiej,
- 5) wobec których prawomocnie orzeczono środki zabezpieczające w sprawach o przestępstwa lub przestępstwa skarbowe,
- 6) nieletnich, wobec których prawomocnie orzeczono środki wychowawcze, poprawcze lub leczniczo-wychowawcze albo którym wymierzono karę na podstawie art. 13 lub art. 94 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. Nr 35, poz. 228, z 1992 r. Nr 24, poz. 101, z 1995 r. Nr 89, poz. 443, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 83, poz. 931 i z 2000 r. Nr 12, poz. 136), zwanej dalej „ustawą o postępowaniu w sprawach nieletnich”,
- 7) prawomocnie skazanych za wykroczenia na karę aresztu,
- 8) poszukiwanych listem gończym,

- 9) tymczasowo aresztowanych,
- 10) nieletnich umieszczonych w schroniskach dla nieletnich.

Analogiczne przepisy austriackie (§ 2) regulują tę kwestię w następujący sposób:

„In das Strafregister sind aufzunehmen:

1. alle rechtskräftigen Verurteilungen durch inländische Strafgerichte sowie die auf Grund solcher Verurteilungen im Zusammenhang mit einer Übernahme der Überwachung oder der Vollstreckung getroffenen Entscheidungen ausländischer Strafgerichte;
  2. alle rechtskräftigen Verurteilungen österreichischer Staatsbürger und solcher Personen, die in Österreich ihren Wohnsitz oder gewöhnlichen Aufenthalt haben, durch ausländische Strafgerichte sowie die auf Grund solcher Verurteilungen im Zusammenhang mit einer Übernahme der Überwachung oder der Vollstreckung getroffenen Entscheidungen inländischer Strafgerichte;
  3. alle rechtskräftigen Verurteilungen durch ausländische Strafgerichte, zu deren gegenseitiger Mitteilung sich die vertragschließenden Staaten in dem Internationalen Abkommen vom 4. Mai 1910, RGBl. Nr. 116/1912, betreffend die Bekämpfung der Verbreitung unzüchtiger Veröffentlichungen, dem Internationalen Abkommen zur Bekämpfung der Falschmünzerei vom 20. April 1929, BGBl. Nr. 347/1931, dem Abkommen zur Beschränkung der Herstellung und zur Regelung der Verteilung der Betäubungsmittel vom 13. Juli 1931, BGBl. Nr. 198/1934 II, und dem Internationalen Abkommen zur Unterdrückung des Handels mit volljährigen Frauen vom 11. Oktober 1933, BGBl. Nr. 317/1936, verpflichtet haben;
  4. alle sich auf eine der in den Z. 1 bis 3 angeführten Verurteilungen beziehenden Entschlüssen des Bundespräsidenten und Entscheidungen der inländischen Gerichte über: a) die nachträgliche Festsetzung einer Strafe; b) die nachträgliche Bestellung eines Bewährungshelfers oder die Aufhebung der Bewährungshilfe; die Begnadigung des Verurteilten, die Milderung, Umwandlung oder Neubemessung einer Strafe; c) die Verlängerung einer Probezeit; d) den Widerruf einer bedingten Strafnachsicht oder der bedingten Nachsicht einer mit Freiheitsentziehung verbundenen vorbeugenden Maßnahme; e) die endgültige Nachsicht einer Strafe oder einer mit Freiheitsentziehung verbundenen vorbeugenden Maßnahme; f) das Absehen von der Vollstreckung einer Freiheitsstrafe; g) die bedingte Entlassung aus einer Freiheitsstrafe, die bedingte Entlassung aus einer mit Freiheitsentziehung verbundenen vorbeugenden Maßnahme oder darüber, daß die Gefährlichkeit, gegen die sich die Maßnahme richtet, nicht mehr besteht (§ 24 Abs. 2 StGB, § 157 Abs. 2 StVG); h) den Widerruf der bedingten Entlassung aus einer Freiheitsstrafe oder der bedingten Entlassung bei einer vorbeugenden Maßnahme; i) die endgültige Entlassung; j) die Aufhebung oder Änderung einer Verurteilung oder späteren Entscheidung; k) das endgültige Absehen von der Verhängung einer Strafe;
  5. die Tilgung einer Verurteilung; alle sich auf eine der in den Z. 1 bis 3 angeführten Verurteilungen beziehenden Mitteilungen darüber, wann alle in einer Verurteilung ausgesprochenen Freiheitsstrafen, Geldstrafen (Verfallsersatz- und Wertersatzstrafen) und mit Freiheitsentziehung verbundenen vorbeugenden Maßnahmen vollzogen sind, als vollzogen gelten, nachgesehen worden sind oder nicht mehr vollzogen werden dürfen;
  6. alle sich auf in das Strafregister aufgenommene Verurteilungen durch ausländische Strafgerichte beziehenden Entscheidungen, Verfügungen und Mitteilungen ausländischer Organe, die den in Z. 4 und 5 genannten Entschlüssen, Entscheidungen und Mitteilungen gleichstehen.
- (2) Mit dem Inkrafttreten dieses Bundesgesetzes gelten folgende Verurteilungen als getilgt und sind in das Strafregister nicht aufzunehmen:
- a. alle vor dem 27. April 1945 erfolgten Verurteilungen durch inländische oder ausländische Strafgerichte, sofern sie nicht auf Todesstrafe oder lebenslange Freiheitsstrafe lauten;

- b. alle vor dem 26. Oktober 1955 erfolgten Verurteilungen österreichischer Staatsbürger durch ausländische Strafgerichte zu nicht mehr als fünf Jahren Freiheitsstrafe;
- c. alle vor dem 26. Oktober 1955 erfolgten Verurteilungen österreichischer Staatsbürger durch ausländische Militärgerichte.

(3) Als Verurteilung im Sinne dieses Bundesgesetzes ist jedes Erkenntnis anzusehen, mit dem wegen einer nach österreichischem Recht von den Gerichten nach der Strafprozeßordnung 1960 abzuurteilenden Handlung in einem den Grundsätzen des Artikels 6 der Konvention zum Schutze der Menschenrechte und Grundfreiheiten, BGBl. Nr. 210/1958, entsprechenden Verfahren über eine Person eine Strafe oder eine vorbeugende Maßnahme verhängt wird oder doch ein Schuldspruch ergeht.“

Przepisy niemieckie (§ 3) regulujące zakres danych gromadzonych w Rejestrze są bardziej zwięzłe, odsyłają natomiast do szczegółowych regulacji z innych paragrafów, których autorki nie będą przytaczać w niniejszym opracowaniu. A więc:

„In das Register werden eingetragen:

1. strafgerichtliche Verurteilungen (§§ 4 bis 8)
2. (aufgehoben)
3. Entscheidungen von Verwaltungsbehörden und Gerichten (§ 10)
4. Vermerke über Schuldunfähigkeit (§ 11)
5. gerichtliche Feststellungen nach § 17 Abs.2, § 18
6. nachträgliche Entscheidungen und Tatsachen, die sich auf eine der in den Nummern 1 bis 4 genannten Eintragungen beziehen (§§ 12 bis 16, § 17 Abs.1).“

Prawo do uzyskania informacji o osobach przysługuje różnym organom wymienionym w ustawie oraz każdej osobie, która chce sprawdzić, czy jej dane osobowe zgromadzone są w Rejestrze. Informacje uzyskuje się na podstawie złożonego wniosku, nazywanego u nas **zapytaniem**, a w Austrii i Niemczech *Antrag, Anfrage*, natomiast w Szwajcarii – *Gesuch*.

Prawo do składania wniosku ma sam zainteresowany, a więc osoba, której dotyczą dane – *der Betroffene*, lub jego przedstawiciel ustawowy: *gesetzlicher Vertreter*. W języku niemieckim uprawnienie takie określamy jednym słowem: *antragsberechtigt / antragsfähig ist ...*.

Zapytanie o udzielenie informacji z Rejestru winno zawierać następujące dane: nazwisko, w tym także przybrane, imiona, nazwisko rodowe, datę i miejsce urodzenia, imiona rodziców, nazwisko rodowe matki, miejsce zamieszkania, obywatelstwo oraz numer PESEL i podpis wnioskodawcy. Jeżeli we wniosku nie określono rodzaju i zakresu danych, które mają być umieszczone w zaświadczeniu, wówczas informacja o osobie winna zawierać odpis wszystkich wpisów dotyczących wnioskodawcy zamieszczonych na kartach rejestracyjnych i zawiadomieniach.

Osoba, która złożyła wniosek otrzymuje stosowną informację w formie zaświadczenia. I tak w Niemczech określa się je jako *Führungszeugnis*, a w Austrii – zgodnie z przepisami ustawy jako: *Strafregisterbescheinigung*, lub *Auszug aus dem Strafregister*. We wcześniejszych przepisach nazywano je: *Sittenzeugnis, Leumundszeugnis, Führungszeugnis*.

Dane o osobach oraz dane o podmiotach zbiorowych gromadzone są:

- 1) w kartotekach, stanowiących zbiory ewidencyjne dokumentów (*Karteien*),
- 2) w bazie danych systemu informatycznego (*Datenbank*).

Dokumentami, na podstawie których przetwarza się dane osobowe lub dane o podmiotach zbiorowych (*Eintragungsunterlagen*), są:

- 1) karta rejestracyjna (określana w Austrii jako *Strafkarte*)
- 2) zawiadomienie o zmianach ewidencyjnych (*Mitteilungen zum Register*).

Podstawę naszej analizy stanowią dwa dokumenty: „Zapytanie o udzielenie informacji o osobie” i „Informacja o osobie z Krajowego Rejestru Karnego, określane dawniej jako ”Zapytanie o karalność”. Pierwszy z nich oprócz danych personalnych zawiera informację na temat niekaralności danej osoby, drugi natomiast dane z Kartoteki Karnej.

Propozycje tłumaczeń poszczególnych elementów zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego uwzględniają kraj przeznaczenia tłumaczonych dokumentów. I tak w tłumaczeniu „Zapytania” dla instytucji austriackich zastosowano sformułowania najczęściej spotykane w austriackich przepisach i dokumentach. Te same sformułowania tłumaczymy nieco inaczej dla instytucji niemieckich. Z uwagi na fakt, iż odpowiednik niemiecki Krajowego Rejestru Karnego „Landesgerichtsregister” wywołuje u odbiorcy wątpliwość, który „Land” wystawił dokument, autorki zdecydowały się na określenie „Staatliches Strafregister” oddając w tłumaczeniu centralny charakter tej instytucji.

W krajach niemieckojęzycznych osoba składająca wniosek otrzymuje stosowną informację w formie zaświadczenia. W Polsce taka informacja zawarta jest na wniosku w formie pieczęci „Nie figuruje w „Kartotece Karnej Krajowego Rejestru Karnego” – w przypadku osoby niekaranej lub na dołączonym do wniosku zaświadczeniu – wyciągu z rejestru karnego w formie tabeli – w przypadku osób skazanych. Sam tytuł dokumentu „Zapytanie o udzielenie informacji o osobie z Krajowego Rejestru Karnego” można przetłumaczyć dosłownie jako „Anfrage nach Personaldaten” lub „Ersuchen um Auskunftserteilung über eine Person”. W tłumaczeniach dla odbiorcy austriackiego proponujemy dopisać w nawiasie „Strafregisterbescheinigung”, aby w pełni oddać charakter dokumentu.

Numer PESEL (Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności) tłumaczymy dla odbiorcy niemieckiego jako „Personenkennzeichen”, co w ślad za definicją Dudena: „in Ziffern verschlüsselte Angaben (Geburtsdatum, Geschlecht u. Ä.)” w pełni koresponduje ze znaczeniem polskiego terminu. Dla odbiorcy z Austrii proponujemy „Personenidentifikationsnummer”, bo „Kennzeichen” wedłu informacji od rdzennych użytkowników języka stosuje się tam raczej dla identyfikowania różnych przedmiotów, np. samochodów, opatrywanych w procesie produkcyjnym stosownymi numerami identyfikacyjnymi. Nazwisko rodowe określane jest w dokumentach niemieckich jako „Geburtsname”, w dokumentach austriackich „Geschlechtsname”. W tłumaczeniach przeznaczonych do Niemiec „obywatelstwo” tłumaczyć będziemy jako „Staatsangehörigkeit“, do Austrii natomiast „Staatsbürgerschaft“. Treść pieczęci „Nie figuruje w kartotece Krajowego Rejestru Karnego” dla instytucji niemieckich oddamy jako „Keine Eintragung im Staatlichen Strafregister”, dla odbiorcy austriackiego określimy jako „Nicht notiert im Staatlichen Strafregister” lub „nicht aufgenommen in das Staatliche Strafregister”. Wybór takich zapisów wynika z analizy tego typu dokumentów wymienionych na wstępie stosowanych w obu krajach.

Również zaświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego zawierające informacje o karalności powinno w tłumaczeniu uwzględniać kraj, dla którego tłumaczenie jest przeznaczone. W tym wypadku „Informację o osobie z Krajowego Rejestru Karnego” proponujemy przetłumaczyć jako „Auszug aus dem Strafregister” w celu jasnego określenia zakresu informacji. Szczególną uwagę należy tutaj zwrócić na rubrykę „Określenie organu orzekającego” (niem. „Bezeichnung des rechtssprechenden Organs“). Zdaniem autorek w tłumaczeniu należy zacytować polską nazwę sądu orzekającego, np. „Sąd Rejonowy dla Krakowa-Nowej Huty”, uzupełnioną w nawiasie o odpowiednik takiego sądu w niemieckim („Amtsgericht”) lub austriackim („Bezirksgericht”) systemie sądowniczym.

Sygnaturę akt sprawy tłumaczymy jako „Aktenzeichen” lub „Geschäftszeichen“, rubrykę „Data wydania lub uprawomocnienia się orzeczenia” oddamy w języku niemieckim jako „Datum der Verurteilung und Eintritt der Rechtskraft”. „Kwalifikację prawną czynu zabronionego” proponujemy przetłumaczyć jako „Rechtliche Bezeichnung der verbotenen Tat”, „orzeczone kary, środki karne, środki zabezpieczające, warunkowe umorzenie postępowania karnego” to „ausgesprochene Strafen, Strafmaßnahmen, Sicherungsmittel, bedingte Einstellung des Strafverfahrens”. Pozycję rubryki „wykonanie kary zawieszono na lat ...” proponujemy przełożyć jako: „Der Strafvollzug wurde ausgesetzt für den Zeitraum von ...“. „Wykonanie kary, środków karnych, środków zabezpieczających” proponujemy przetłumaczyć jako „Vollzug der Strafe, Vollstreckung von Strafmaßnahmen bzw. Sicherungsmitteln”.

W rubryce informującej o podstawie prawnej stosowanej kary („Art. des Strafgesetzbuches bzw. eines anderen Gesetzes”) warto zaznaczyć w tłumaczeniu, że chodzi tu o polski kodeks karny np. „Art. 42 § 2 poln. StGB”, jako że w związku z naszym wstąpieniem do Unii sądy polskie mogą orzekać w oparciu o prawo wspólnotowe.

Autorki wyrażają nadzieję, że informacje na temat wyciągów z rejestrów karnych krajów niemieckojęzycznych zestawione porównawczo z odpowiednimi dokumentami wydawanymi w Polsce pomogą tłumaczom języka niemieckiego sprawnie uporać się z przekładem „Informacji o osobie z Krajowego rejestru Karnego”.

Bibliografia

Gesetz über das Zentralregister und das Erziehungsregister vom 21. September 1984, BGBl I, S.1229, 1985

Strafregistergesetz vom 3. Juli 1968, BGBl. Nr.277/1968

Ustawa o Krajowym Rejestrze Karnym z 24 maja 2000 r. DzU z 21.VI.2000 r.

Creifelds, C. (2000), *Rechtswörterbuch*. München: C.H.Beck.

Kienzler, I. (2000), *Słownik prawniczo-handlowy*. Warszawa: Wydawnictwo AWM.

Kilian, A. (1996), *Słownik języka prawniczego i ekonomicznego*. Warszawa: C.H.Beck.

SUMMARY

The authors present their own proposal of a translation of an extract from the Polish Criminal Records into German, based on the Polish, German and Austrian Criminal Record Acts and on the ground of the authentic Polish, Austrian, German and Swiss documents. They pay attention to linguistic and lexical differences which occur in German speaking countries.